

священник Сергій Колот,
кандидат наук з богослів'я,
учений секретар і старший викладач
кафедри біблійних та філологічних дисциплін
Київської православної богословської академії

ПОМІСНА ЦЕРКВА ТА ЇЇ ІЄРАРХІЯ В БОГОСЛОВСЬКІЙ ДУМЦІ СВЯЩЕННОМУЧЕНИКА ПОЛІКАРПА СМИРНСЬКОГО

У статті проаналізовано вчення Полікарпа Смирнського про помісну Церкву, що викладену у творі «Послання святого Полікарпа, єпископа Смирнського, до філіп'ян»; визначено й розкрито практичні, екклезіологічні, догматично-теоретичні засади незалежності помісних православних Церков, що містяться у творчій спадщині священномученика Полікарпа.

Ключові слова: священномученик Полікарп Смирнський, помісна Церква, екклезіологія, ієрархія.

Аналізуючи процес утворення нових незалежних помісних православних Церков і визнання їхнього автокефального статусу, ми, як правило, звертаємося до канонічних правил та історичних прецедентів. Перші збірки канонів з'являються у 4-му столітті, а певні історичні приклади мають, радше, статус винятку, ніж закономірності. Проте треба враховувати, що до цього, у перші три століття, Церква пройшла через низку важливих етапів інституційного розвитку та богословського осмислення свого помісного устрою. Донікейська пастирська думка апостольських мужів та апологетів свідчить про самотутнє життя ранньохристиянських місцевих Церков, становлення влади єпископа як предстоятеля місцевої Церкви, усвідомлення і богословське обґрунтування існування Церкви серед певного народу і місцевості як усієї повноти Церкви Христової. У цей час з'являється поняття кафоличності (від давньогрецького слова «καθολικός», що перекладається як «всезагальний», «всецілий», «по усьому цілому»). Після легалізації християнства Міланським едиктом у 313 році в церковній організації запустилися процеси централізації і рецесії моделей адміністративно-територіального поділу римсько-візантійської імперії, знайшовши відображення в канонічних правилах (2-ге, 3-тє правило II Вселенського собору, 17-те та 28-ме IV Вселенського собору, 38-ме VI Вселенського собору) [6]. Припинення процесу церковної правотворчості, яка була покликана дисциплінарно забезпечувати фундаментальні екклезіологічні

засади, осмислення устрою Церкви почало формуватися в інституційній площині з дуже невеликим відсотком урахування ранньохристиянського передання. Як наслідок у сучасному секуляризованому суспільстві, зацікавлених церковних колах сформувалось сприйняття устрою Церкви в централізаційній, меркантильній і суто інституційній площині, що не дає побачити за адміністративними виявами церковної організації властивості кафоличності як реальної присутності в місцевій Церкві всієї повноти Церкви Христової.

Сьогодні після багатьох невдалих спроб всеправославної спільноти вирішити питання автокефалії стає очевидно, що ані певні архаїчні церковно-правові норми, ані історичні прецеденти не в змозі розв'язати цих проблем. Можливо, зміст донормативного передання Церкви може стати тією оптимальною площиною для оновлення та адаптування церковного законодавства до умов сьогодення, перевірки сучасної церковної практики на відповідність архетипам церковної традиції, богословським засадам і, врешті, досягнення порозуміння на всеправославному рівні. За таких обставин оновлення церковного життя можливе шляхом звернення до першоджерел богословської думки ранньохристиянського періоду. В писаннях апостольських мужів та апологетів міститься достатньо свідчень про устрій ранньої Церкви, а також викладено їх богословську аргументацію. Одним із таких цінних першоджерел є творча спадщина священномученика Полікарпа Смирнського (70 – 155 рр.).

Мета статті – виявити у творах священномученика Полікарпа Смирнського богословські засади існування незалежної місцевої Церкви.

Першоджерело статті – книга «Мужі апостольські: збірка писань мужів апостольських у перекладі українською мовою викладачів та аспірантів Київської православної богословської академії» [4]. Творчу спадщину священномученика Полікарпа Смирнського, ранньохристиянську екклезіологію, а також проблематику діяльності місцевих Церков перших трьох століть досліджували протоієрей Олександр Трофимлюк [4], В. Мишцин [9], А. Аман [7], А. Гарнак [8] А. Лебедев [9], М. Сагарда [12], Л. Писарев [11] та ін.

Достовірних відомостей про життя священномученика Полікарпа Смирнського збереглося достатньо. Церковний письменник Євсевій Кесарійський (360 – 340 рр.) у своїй «Церковній історії» (кн. V, 20), посилаючись на листи Іринейя, єпископа Ліонського, учня Полікарпа, свідчить, що священномученик жив і проповідував у нижній Асії (місто Смирна – сучасна назва Ізмір в західній Туреччині), був учнем святого апостола і євангелиста Івана Богослова і зустрічався з тими, «хто своїми очима бачив Господа», перейнявши апостольські свідчення про Ісуса Христа [2, с. 249]

Невідомо, коли саме Полікарп став ієрархом. Вважають, що саме його в книзі Апокаліпсис названо Ангелом Смирнської Церкви (Одкр. 2: 8 – 11). Відомий патролог професор М. Сагарда вважає, що на момент подорожі священномученика Ігнатія Антіохійського в Рим (кін. I – поч. II ст.) Полікарп Смирнський вже очолював Смирнську Церкву, бо Ігнатій у своєму посланні до Полікарпа називає його єпископом [12, с. 152].

Проповідь і діяльність святого Полікарпа серед малоазійських Церков характеризує його учень – св. Іриней Ліонський (кн. III, 3, 4): «Він завжди вчив тому, що дізнався від апостолів, що передає і Церква, і що тільки одне істинне» [3, с. 246]. Крім цього, священномученик був активним діячем у міжцерковних відносинах свого часу. В «Церковній історії» описано візит Полікарпа до Риму для переговорів з тодішнім папою Аникитою з приводу дати відзначення дня святої Пасхи. У Римській Церкві святий Полікарп (кн. V, 24)

як предстоятель Смирнської Церкви звершував Євхаристію [2, с. 255].

Вінець мученика святий Полікарп прийняв приблизно у 155 році [12, с. 155]. Про це описано в посланні Смирнської Церкви «Мучеництво св. Полікарпа, єпископа Смирнського» [4, с. 148 – 159], а також згадується в «Церковній історії» (кн. IV, 15) Євсевія Кесарійського [2, с. 184].

Щодо богословської спадщини смирнського священномученика Полікарпа Євсевій Кесарійський (кн. V, 20), посилаючись на св. Іринейя Ліонського, зазначає, що Полікарп написав низку повчальних послань до навколишніх Церков і окремих осіб [2, с. 249 – 250]. Ймовірно, в часи св. Іринейя ці твори ще існували. До нашого часу збереглося тільки «Послання святого Полікарпа, єпископа Смирнського, до филип'ян».

«Послання святого Полікарпа, єпископа Смирнського, до филип'ян» написане у відповідь Церкві в Филипах і додане як супровідний лист до послань священномученика Ігнатія Богоносця, які филип'яни просили їм переслати [5, с. 382].

Твір складається з 14-ох розділів і торкається переважно морально-повчальних питань. Екклезіологія та вчення про церковну ієрархію, в основному, відображають погляди й узагальнення попередніх апостольських мужів – св. Климента Римського та св. Ігнатія Богоносця. Відтворення єпископом Полікарпом богословських поглядів попередників вказує на їх сприйняття та практичне застосування у Смирнській Церкві. Звертаючись до филип'ян, єпископ Полікарп ділиться апробованим переданням і досвідом Церкви.

Послання розпочинається урочистим привітанням єпископа Полікарпа як предстоятеля з колегією пресвітерів від імені усієї Смирнської Церкви: «Полікарп разом з пресвітерами Церкві Божій у Филипах: милість і мир від Бога Вседержителя, Господа Ісуса Христа, Спасителя нашого, нехай примножиться у вас» [4, с. 140].

Крім інформації про відправника й адресата послання, це звернення до іншої помісної Церкви містить важливий богословський та екклезіологічний зміст. Використаний на початку листа вислів «Церкві Божій у Филипах» з богословського погляду підкрес-

лює її незалежність, повноту і тотожність єдиній Церкві Христовій. Вперше серед мужів апостольських формулювання з таким екклезіологічним навантаженням використав святий Климент Римський у «Першому посланні до коринфян»: *«Церква Божя, що знаходиться у Римі, Церкві Божій, що знаходиться в Коринфі, покликаним, освяченим з волі Божої через Господа нашого Ісуса Христа»* [4, с. 25]. Ці слова стали чудовим визначенням реальної єдності та різноманітності розсіяних в античному світі самостійних християнських Церков.

Те, що привітання Климента є не просто збігом використання пафосних сентенцій, а важливим виявом реалізації апостольської традиції у формах церковної організації, доводить присутність цієї ж екклезіологічної «формули» у наступного видатного християнського діяча, апостольського мужа і представника богословської думки – священномученика Ігнатія Богоносця. У всіх посланнях Ігнатія до малоазійських Церков, з невеликими змінами, присутнє визначення помісної Церкви, висловлене вперше святим Климентом. Через багату епістолярну спадщину Ігнатія Богоносця сформульовані екклезіологічні засади передавалися іншим Церквам для осмислення і втілення в життя кафоличної помісної Церкви на чолі з предстоятелем. У Посланні до святого Полікарпа Смирнського священномученик Ігнатій підкреслює його предстоятельство, кажучи: *«Ігнатій Богоносець Полікарпу, єпископу Церкви Смирнської, краще ж – тому, який перебуває під єпископством Бога Отця і Господа Ісуса Христа, бажає пребагато радіти»* [4, с. 123]. Звертаючись до помісної Церкви Смирнської, антиохійській святитель зазначає: *«Ігнатій Богоносець облагодатствуваній всяким даруванням, сповненій віри і любові, не позбавленій ні єдиного дару, боголіпнішій і світоносній – Смирнській в Азії Церкві Бога і Отця і возлюбленого Ісуса Христа бажає в непорочному дусі і слові Божому пребагато радіти»* [4, с. 128].

Вчення про помісну Церкву Полікарп Смирнський використовує і передає як апостольське й отцівське вчення. Не дивлячись на те, що Филипійська Церква перебуває дуже далеко, смирнський святитель у своєму привітанні *«Церкві Божій у Филипах: милість і мир від Бога Вседержителя, Господа*

Ісуса Христа...» підкреслює те, що об'єднує інституційно окремі місцеві Церкви і реалізується в кожній з них – це Бог і Христос як Глава Церкви. В цьому випадку не говориться про дуалістичність єдності і множинності, відсутній поділ на духовне і практичне розуміння. Універсальність і локальність є взаємопроникними, враховуючи дійсність, що кожна місцева Церква є всією Церквою і вся Церква втілюється й реалізується в кожній місцевій Церкві.

Смирнська Церква після мученицької кончини єпископа Полікарпа відправила громаді малоазійського міста Філомелії, а через них усім християнським громадам послання під назвою «Мучеництво святого Полікарпа, єпископа Смирнського». Лист починається такими словами: *«Церква Божя, що перебуває у Смирні, Церкві Божій, що перебуває у Філомелії, і всім на всякому місті спільнотам Святої і Кафоличної Церкви: нехай примножитья у вас милість, мир і любов Бога Отця і Господа нашого Ісуса Христа»* [4, с. 148]. Іменуючи Смирнську і Філомелійську помісні Церкви Божими, автор згадує разом з ними всі інші помісні Церкви, які діють у будь-якому кутку світу, вказуючи цим на кафоличність як властивість Церкви. Для віруючих Смирни єдина Церква Христова є сукупністю місцевих Церков, як, наприклад, Смирнська і Філомелійська, а також інших розсіяних в усьому світі християнських громад.

В іншому випадку автор «Мучеництва святого Полікарпа, єпископа Смирнського» розглядає поняття кафоличності не в екклезіологічно-універсальному, а в локально-місцевому контексті: *«Полікарп, що був в наші часи вчителем апостольським і пророчим, єпископом Смирнської кафоличної Церкви»* [4, с. 157]. Смирнська Церква, яка на початку пам'ятки іменується Божою Церквою як частина кафоличної Церкви у процитованому фрагменті сама названа кафоличною Церквою. Отже, властивістю кафоличності володіє не тільки уся Церква в цілому, але й кожна помісна Церква, як, наприклад, Церква в Смирні.

Взаємозв'язок та єдність екклезіологічних поглядів священномученика Полікарпа і представників Смирнської Церкви підтверджує свідчення з «Мучеництва святого Полікарпа, єпископа Смирнського». Описуючи останні години земного життя святителя,

автор пам'ятки зазначає таке: «Коли ж він, нарешті, закінчив молитву, то згадав всіх, які коли-небудь спілкувалися з ним, малих і великих, славних і незнаних і всю Кафоличну у вселенній Церкву» [4, с. 152].

Крім універсального і локального еkleзіологічного змісту кафоличності, члени Смирнської Церкви усвідомлювали містичний аспект цієї богословської антиномії. Відповідно до «Мучеництва святого Полікарпа, єпископа Смирнського» єдину вселенську і кожну місцеву кафоличну Церкву очолює Сам Господь Бог: «Така історія блаженного Полікарпа... Бо він, терпінням перемігши беззаконного начальника і таким чином прийняв вінець нетління, радіючи нині з апостолами і всіма праведниками, славить Бога Отця Вседержителя і благословляє Господа нашого, Спасителя душ і Керманіча тіл наших і Пастиря Вселенської кафоличної Церкви» [4, с. 158]. Таким чином, зміст понять вселенська, кафолична Церква не може бути визначено тільки тимчасовими земними і локальними межами, а духовними й вічними категоріями.

Коротке, але водночас сповнене глибокого богословського змісту послання смирнських християн віруючим Філомелії демонструє те, що завдяки старанням і проповіді мужів апостольських, а у випадку зі Смирнською Церквою завдяки священномученику Полікарпу, у віруючих з'являється еkleзіологічна свідомість. Християни II століття усвідомили, що вони і є Церквою, Главою якої є Ісус Христос.

Єдність і кафоличність Церкви виражалися в її історії. Помісні Церкви, розсіяні в багатьох країнах і містах, жили своїм самотутнім життям, але разом з тим існували й усвідомлювали себе як одне вселенське ціле – Єдину Церкву. Ієрархи та віруючі відвідували інші Церкви, знали про проблеми, гоніння та внутрішні випробування. У зв'язку з неможливістю відвідати братів з'являлася епістолярна спадщина. В листах такого змісту християн закликали до стійкості, а також висловлювались судження з приводу церковного устрою, дисципліни, небезпеки ересей [7, с. 169]. Святитель Полікарп Смирнський, подібно до інших апостольських мужів, проявляє прагнення до спілкування з іншими християнами через свої послання, листи св. Ігнатія Антіохійського заради мети спорід-

неності всіх Церков, яких священномученик закликає: «Бережіть братерство у взаємній любові і єднанні істини» [4, с. 145]. Про лист Смирнської Церкви «Церкві Божій, що перебуває у Філомелії, і всім на всякому місці спільнотам Святої і Кафоличної Церкви» згадує Євсевій Кесарійській у «Церковній історії» (кн. IV, 15) [2, с. 184]. Це потрібно розглядати не тільки як яскравий приклад спілкування Церков з давньої історії християнства, але як визначення універсального потенціалу Церкви. Помісні Церкви в Смирні і Филипах являють собою кафоличну єдність у всій її повноті.

Викладені у «Посланні святого Полікарпа, єпископа Смирнського, до филип'ян» богословські засади помісної Церкви торкаються ще одного дуже важливого фактора, а саме – ієрархічного аспекту вчення про помісну Церкву. В період апостольських мужів (I – II стт.) утверджується вчення про предстоятеля помісної Церкви. Предстоятель здійснював звершення таїнства Євхаристії, проти якого виступали єретики докети, не визнаючи, що Христос прийшов у людській природі [12, с. 158]. Без Богом установленої ієрархії та Євхаристії немає Церкви. Тому Полікарп закликає «підкорятися пресвітерам і дияконам як Богу і Христу» [4, с. 143]. Дбаючи про авторитет церковної ієрархії, священномученик закликає священнослужителів: «Також і диякони повинні бути непорочними перед правдою як служителі Бога і Христа, а не людей, не наклепники, не двомовні, не сріблολюбці, а стримані у всьому, милосердні, старанні; вони повинні поступати згідно з істиною Господа» [4, с. 142 – 143]. «Пресвітери ж повинні бути благосердними, милостивими до всіх, навертати тих, що перебувають в омані, відвідувати всякого немічного, не зневажати вдів або убогого» [4, с. 143]. Усі перераховані чесноти Богом встановленої ієрархії покликані допомогти новозавітному священству зробити з увіреної їм пастви Церкву Божу, яка перебуває на усякому місці.

Свідчення св. Полікарпа Смирнського про ступені церковної ієрархії опираються на ієрархічну концепцію св. Ігнатія Богоносця, але у зв'язку з лаконічністю викладу не дають можливості побачити чіткої трьохступеневої ієрархічної послідовності. Хоча священномученик Ігнатій Антіохійській

у Посланні до Полікарпа Смирнського називає його єпископом, сам святий Полікарп у Посланні до Филипійців не вживає терміна «єпископ»: «Полікарп разом з пресвітерами Церкві Божій у Филипах...» [4, с. 140], приділяючи, в ієрархічних питаннях, увагу пастирським порадам для священників і дияконів. Проте, на думку професора Л. Писарева, звернення Полікарпа від свого імені як від предстоятеля та пресвітеріума Смирнської Церкви з настановами для пресвітерів і дияконів Церкви в Филипах підтверджує факт триступеневості церковної ієрархії [11, с. 647]. Відсутність згадки про ієрархічний ступінь єпископа професор В. Мищин у своїй докторській дисертації, присвяченій устрою Церкви I – II століть, пояснює тим, що в багатьох Церквах у II столітті служіння єпископа ототожнювалося зі служінням старшого пресвітера як предстоятеля і старшого в колегії пресвітерів [10, с. 321 – 328]. Можливо, саме через відсутність предстоятеля (старшого пресвітера), у зв'язку зі справою користюлюбного пресвітера Валента святий Полікарп висловлює свої настанови: «Я дуже засмутився через Валента, який колись був у вас пресвітером, що він так забув даний йому сан. Тому благаю Вас бережіться користюлюбства і будьте чисті та правдиві. Стримуйтеся від усякого пороку» [4, с. 145]. Історик давньої Церкви Адольф Гарнак вважає, що про проступки пресвітера Валента, який розтратив зібрані громадою кошти, Смирнській Церкві стало відомо з листа Церкви в Филипах, тому у своєму листі-відповіді Полікарп торкається цього питання [8, с. 146 – 147]. Треба зазначити, що предстоятель Смирнської Церкви не втручається у справи іншої помісної Церкви, але дає низку настанов: «Отже, я дуже скорблю, браття, через Валента і його дружину, дай Боже їм істинно покаяться!» [4, с. 146]. Можливо, в Церкві у Филипах трапилося відсторонення старшого пресвітера-предстоятеля, як і в Коринфі, припинити яке закликав у «Посланні до коринфян» Климент Римський. Цим гіпотетично можна пояснити, чому справа пресвітера Валента набула загальноцерковного розголосу. Коментуючи взаємовідносини предстоятеля і громади священномученик Полікарп радить: «А ви будьте благородум-

ними в цьому і «не вважайте їх за ворогів», але старайтесь виправити їх як члени, які страждають і заблукали, щоб було здоровим все тіло ваше. Роблячи так, ви самі себе повчаєте» [4, с. 146]. Історик Церкви А. Лебедев припускає, що автор послання, розмірковуючи про справу пресвітера Валента, не заперечує права членів Филипійської Церкви брати участь в обранні кліриків чи відстороненні негідних служителів [9, с. 103 – 104]. Цей дисциплінарний момент підкреслює автокефальність і незалежність Филипійської Церкви. З контексту думок Полікарпа Смирнського щодо стану справ Церкви в Филипах, ми бачимо, що апостольський муж закликає відійти від ненависті і попрацювати над виправленням Валента як такого, що заблукав і страждає, продовжуючи залишатися членом загального тіла Церкви в Филипах. В цьому випадку святий, розмірковуючи над дисциплінарним порушенням, розглядає справу і робить висновки насамперед в екклезіологічному контексті. Він наполягає на потребі збереження неушкодженості єдиного Тіла Церкви, вираженням якого є помісна Церква в Филипах.

У свідченнях і поглядах св. Полікарпа Смирнського щодо понять церковної ієрархії й місцевої Церкви простежується нерозривний взаємозв'язок між християнським священством і організацією життя Церкви на місцях. Через ієрархію і звершувані нею таїнства здійснюється невидиме єднання віруючих як єдиного Тіла Христового, і через ієрархію видимий церковний устрій отримує організацію, структуру і порядок. Зовнішні форми організації церковного життя, об'єднуючи священноначаліє і мирян місцевої Церкви, покликані видимо відобразити, донести для осмислення реальності єднання в Церкві як Тілі Христа. Єдність Церкви й ієрархії помісних Церков реалізується завдяки єдиній вірі в Ісуса Христа, єдиному віровченню, єдиній Євхаристії і християнському спілкуванню. Таким чином, з містичного погляду ієрархія і віруючі окремих місцевих Церков є те ж саме єдине Тіло Христа – єдина, свята, кафолична й апостольська Церква.

Підводячи підсумки, треба відзначити, що в богословських та екклезіологічних поглядах священномученика Полікарпа Смирнського про незалежну помісну Церкву та

її ієрархію, виражених у творах «Послання святого Полікарпа, єпископа Смирнського до филип'ян» і «Мучеництво святого Полікарпа, єпископа Смирнського», викладене апостольське і патристичне передання свв. Климента Римського та Ігнатія Богоносця про помісну Церкву. Крім богословського, ідейного і теоретичного значення, викладені і передані святим Полікарпом богословські засади церковної незалежності отримали практичну реалізацію в міжцерковних відно-

синах ранньої Церкви, а саме: у взаємній підтримці, дотриманні юрисдикційних меж, дисципліни, сприяли самоусвідомленню ієрархів і віруючих місцевих Церков як повноти, але і водночас частини єдиної Церкви Христової. Завдяки діяльності єпископа Полікарпа вищезазначені еклесіологічні засади були виражені в богословській думці наступних церковних письменників та отримали теоретичне і практичне застосування в подальшому церковному житті.

1. Біблія : книги Священного Писання Старого і Нового Завіту. – К. : Видавничий відділ Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2004. – 1407 с.
2. Евсевий Кесарійський Церковная история – СПб.: «Издательство Олега Абышко», 2013. – 544 с.
3. Іриней Ліонський, сщмч. Творіння / священномученик Іриней, єпископ Ліонський ; під ред. Святейшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета ; [пер. Київської православної богословської академії УПЦ Київського Патріархату]. – К. : Видавничий відділ УПЦ Київського Патріархату, 2013. – 620, [4] с.
4. Мужі апостольські : збірка писань мужів апостольських у перекладі українською мовою викладачів та аспірантів Київської православної богословської академії / під. ред. Святейшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета ; [автор вступу та передмов до книг прот. Олександр Трофимлюк]. – К. : Видавничий відділ УПЦ Київського Патріархату, 2010. – 304 с.
5. Писания мужей апостольских. – М. : Издательский Совет Русской Православной Церкви, 2008. – 672 с.
6. Правила Православної Церкви з тлумаченнями єпископа Никодима (Мілаша) / Київська православна богословська академія ; упоряд. і перекл. С. М. Чокалюк. – К. : Видавничий відділ УПЦ Київського Патріархату, 2015. – Ч. 1. – 815, [1] с.
7. Аман А. Повседневная жизнь первых христиан 95 – 197. – М. : Молодая гвардия, 2003. – 322 с.
8. Гарнак А. Миссионерская проповедь и распространение христианства в первые три века. – СПб. : Издательство Олега Абышко, 2007. – 384 с.
9. Лебедев А. Духовенство древней Вселенской Церкви от времен апостольских до X века. – СПб. : «Издательство Олега Абышко», 2006. – 448 с.
10. Мышцин В. Устройство христианской Церкви в первые два века. – Сергиев Посад, 1909. – 346 с.
11. Писарев Л. Очерки из истории христианского вероучения патристического периода. Век мужей апостольских (I и нач. II века). – Казань : Центр. тип., 1915. – Т. 1. – XVI, 673 с.
12. Сагарда Н. Лекции по патрологии. I–IV века / под общ. и научн. ред. диакона А. Глущенко и А. Г. Дунаева. – М. : Издательский Совет Русской Православной Церкви, 2004. – 796 с.

priest Serhii Kolot,

*PhD in theology, scientific secretary and senior lecturer
of the department biblical and philological sciences
Kyiv orthodox theological academy*

LOCAL CHURCH AND ITS HIERARCHY IN THE THEOLOGICAL THOUGHT OF THE HOLY MARTYR POLYCARP SMIRNSKY

The article analyzes the teachings of Polycarp Smirnsky about the local Church, set forth in the work «The Epistle of St. Polycarp, Bishop Smirnsky to the Philippians». Identified and uncovered practical, ecclesiological, dogmatical and theoretical principles of the independence of the local Orthodox Churches, laid out in the creative heritage of the holy martyr Polycarp.

Key words: *Polycarp Smirnsky, local church, ecclesiology, hierarchy.*